

В традиционната култура на всички народи, както и при циганите/ромите, има стандартно време (обичайно 40 дни), през което родилата жена се счита за „нечиста“, за „мръсна“. Тя е нечиста както във физиологичен, така и в сакрален план. В гранично състояние във времето и пространството е между живота и смъртта. Спазват се неписани, но утвърдени от опита в практиката правила, които имат за цел да предпазят от зловредни влияния както останалите членове на семейството, така и общността, която не може да избегне контактите с „нечистата“ родилка.

След като роди, циганите християни от Силистренско постилват на жената да легне зад кюмбетя (зидана печка – б.а.) – там тя е отделена от другите. Свекървата ѝ застила слама, отгоре слага стара черга и тя ляга там „щото е мръсна, чисти се още“. Луусата до третия, а понякога и до седмия ден, лежи там. При хорохоя от Чирпан „след като жената роди до 40 дена трябва да е кьносана, защото не е чиста. Ръцете ѝ не са чисти. Нищо не пипа с тия ръце“ (Съботинова 2002: 73; Пампоров 2004: 39).

Спазва се забраната за полови контакти между лехусата и мъжа ѝ, защото тя е „мръсна“. Това е единственият случай, когато циганката/ромката може да откаже сексуален контакт на мъжа си без това да има нежелани санкции за нея. „До 40 дена ни деляха, сякой в друга стая. Оставяха някоя баба да варди мъжа да не си иска. Не било хубаво... грехота. И тъй, бабата край нас до 40 дена, тя нареждаше...“ (ж., 69 г., лингурари, с. Ягода, Старозагорско). При нарушаване на забраната за полови контакти между лехусата и мъжа ѝ се намесват злите сили. „Ами как, до 40 дена няма право да я закача? „Додиш ли при мене лаусите ша бият! Лаусите го насиняват. Не доближават да ма достъпи. Ша го бият, ша го посинят от бой... Той ша отива до жената и шъ си праи кефа, ама после как ще стане от там, не знам“. Жената няма да ѝ се случи, на него ще му се случи. И мъжете бягат“ (Иванова, Кръстев 2011: 162)

През целия този период родилката се изолира от останалите тъй като тя може да омърси всичко, до което се докосне, включително и храната. Ето защо не шета в къщи, не готви, не посреща и изпраща гости – всичко това се върши от останалите жени в семейството. Кардарашката жена не се храни от една паница с останалите домашни, „няма да топне“. Сипва ѝ се в отделна посуда и яде при детето. При лингурарите никой външен човек не трябва да влиза при нея, близките не сядат на леглото ѝ („за да не спре кърмата“). Допускат в помещението само жени. При старозагорските фичери всеки може да влиза в стаята, но не трябва да пуши цигара „защото лошотия носи“. Ако на родилката се наложи да излезе от къщата по тъмно, трябва да остави метла на прага, „за да не влезе лошото в къщи“. Хорохоя внимават да не я навести жена, която е в месечен цикъл, защото също е „мръсна“ и на детето ще се появят пъпки. Нечистата родилка е опасна и за другите жени в